

ELÄKETURVAKESKUS

KALEVANKATU 6 - HELSINKI 10

Puhelin (vaihde) 64 25 11 Postisiirto 120811
Liikepankit Osuuskassat Säästöpankit tili 5041

Yleiskirje n:o 10/68

16.10.1968

Työntekijäin eläkelakien mukaista toimintaa harjoittaville eläkelaitoksille

Asia: ensi vuoden alusta voimaan tuleviksi esitetyt muutokset työeläkelakeihin

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksen laeiksi TEL:n ja LEL:n muuttamisesta. Esityksen sanamuoto ilmenee oheisesta liitteestä. Muutosten voimaantulo edellyttää luonnollisesti vielä eduskunnan hyväksymistä sekä lakien vahvistamista ja julkaisemista asetuskokoelmassa. Kun kuitenkin muutokset esitetään tulemaan voimaan ensi vuoden alusta ja niitä silmällä pitäen on tänä syksynä ryhdyttävä valmistaviin toimenpiteisiin, on Eläketurvakeskus pitänyt tarpeellisena tämän yleiskirjeen lähettämistä eläkelaitoksille jo tässä vaiheessa. Jos esitykseen tehdään muutoksia, ilmoitetaan niistä erikseen. Uusien lainsäädännösten aiheuttamista muutoksista asetuksiin ja muihin toimeenpanomääräyksiin ilmoitetaan myöhemmin.

A. VANHOJEN IKÄLUOKKIEN ELÄKKEIDEN KOROTTAMINEN

Lainmuutoksella pyritään korottamaan vanhimpiin ikäluokkiin kuuluvien työntekijöiden sellaisia eläkkeitä, jotka nykyisten säännösten mukaan jäävät tiettyä tavoitetasoa alhaisemmiksi. Tämä toteutetaan TEL:ssä takaamalla eläkkeelle erityinen vähimmäismäärä. LEL:ssä muutetaan nykyisiä ikäluokkakorotusta koskevia säännöksiä niin, että korotukset johtavat TEL:n eläkkeen vähimmäismäärää vastaavaan eläkkeeseen. Kummankin lain ko. uudet säännökset koskevat vain ennen 1.7.1919 syntyneitä työntekijöitä. Heitä nuoremmat työnte-

kijät voivat näet jo ilman korotusta saada lakien voimaantulon jälkeiseltä ajalta tämän tasoista eläkettä.

1. TEL-eläkkeen vähimmäismäärä

Säännökset eläkkeen vähimmäismäärästä sisältyvät TEL:n uuteen 5 a §:ään. Sen mukaan vähimmäismäärä on, jos eläkkeeseen oikeuttavaksi palvelusajaksi on luettava koko aika TEL:n voimaantulosta, 1.7.1962, 65 vuoden iän saavuttamiseen, työntekijän syntymävuodesta riippuen 16 - 22 % eläkkeen perusteena olevasta palkasta. Vähimmäismäärän suuruuteen ei vaikuta se seikka, onko eläkkeeseen oikeuttavaksi luettava myös palvelusaikaa ennen TEL:n voimaantuloa. Sitä vastoin siihen vaikuttaa se, jääkö jokin osa TEL:n voimaantulon ja 65 vuoden täyttämisen välisestä ajasta sellaiseksi, jota ei TEL 6 §:n mukaan ole luettava eläkkeeseen oikeuttavaksi. Silloin eläkkeen vähimmäismäärä on sama suhteellinen osa täydestä vähimmäismäärästä kuin TEL:n voimaantulon ja 65 vuoden täyttämisen välinen eläkkeeseen oikeuttava palvelusaika on koko ajasta TEL:n voimaantulosta 65 vuoden täyttämiseen. Nämä kummatkin ajanjaksot lasketaan täysinä kuukausina ja noudattaen muutoinkin, mitä TEA 6 §:ssä on säädetty.

Muutama esimerkki valaiskoon edellä sanottua: Oletetaan, että työntekijä on syntynyt 4.9.1901. Hänen työsuhteensa, joka on alkanut jo ennen TEL:n voimaantuloa, päättyy hänen tullessaan työkyvyttömäksi 1965. Hänelle myönnetään täysitehoinen työkyvyttömyyseläke TEL 6 §:n 3 momenttia soveltaen ja TEL 7 §:n mukainen eläkkeen perusteena oleva palkka on 1 000 mk/kk. Kun tässä tapauksessa eläkkeeseen oikeuttavaksi palvelusajaksi on luettava koko aika TEL:n voimaantulosta 65 vuoden täyttämiseen, on eläkkeen vähimmäismäärä 20 % palkasta eli 200 mk/kk. - Jos muutamme esimerkkiä siten, ettei mainittu työntekijä tullutkaan työkyvyttömäksi, vaan hän erosi 20.11.1965 muusta syystä työpalkastaan siirtymättä uuteen TEL:n alaiseen työsuhteeseen, joudumme laskemaan montako täyttä kuukautta työsuhde oli jatkunut TEL:n voimaantulon, 1.7.1962 jälkeen ja montako täyttä kuukautta sisältyy aikaan TEL:n voimaantulosta 65 vuoden iän saavuttamiseen. Edelliseen ajanjaksoon sisältyy 40 kuukautta ja jälkimmäiseen 50. Eläkkeen vähimmäismäärä on näin ollen 40/50 osaa 200 mk:sta eli 160 mk/kk.

Edellä on ollut kysymys tapauksista, joissa työntekijä on TEL:n voimaantulon jälkeen ollut vain yhdessä TEL:n alaisessa työsuhteessa. Jos hän on ollut kahdessa tai useammassa, joko samanaikaisessa tai peräkkäisessä työsuhteessa, lasketaan kuhunkin työsuhteeseen perustuvan osaeläkkeen vähimmäismäärä erikseen ja näin saatujen määrien summaa pidetään koko TEL-eläkkeen vähimmäismääränä.

Oletamme, että edellisessä esimerkissä mainittu, 4.9.1901 syntynyt työntekijä on TEL:n voimassaoloaikana ollut kahdessa TEL-työsuhteessa. Toinen on alkanut jo ennen TEL:n voimaantuloa ja päättynyt 30.11.1962, toinen on alkanut 1.12.1962 ja päättynyt 30.9.1966. Kummassakin olkoon indeksillä korjattu eläkkeen perusteena oleva palkka 1 000 mk/kk. TEL:n voimaantulosta 65 vuoden iän täyttämiseen sisältyy kuten aikaisemmin jo totesimme 50 täyttä kuukautta. Ensimmäinen työsuhde on TEL:n voimaantulon jälkeen jatkunut 5 kuukautta ja tähän työsuhteeseen perustuvan osaeläkkeen vähimmäismäärä on siis 5/50 osaa 200 mk:sta eli 20 mk/kk. Jälkimmäinen työsuhde on 65 vuoden iän saavuttamiseen mennessä jatkunut 45 kuukautta ja vähimmäiseläke tästä työsuhteesta on siis 45/50 osaa 200 mk:sta eli 180 mk/kk. Koko TEL-eläkkeen vähimmäismäärä on siten 20 mk + 180 mk = 200 mk/kk.

2. TEL-eläkkeen korottaminen vähimmäismäärän suuruiseksi

Uudet säännökset eivät merkitse, että jokaisen ko. ikäluokkiin kuuluvan työntekijän TEL-eläkettä olisi korotettava. Niin on tehtävä vain, jos työntekijän kaikkiin TEL:n alaisiin työsuhteisiin perustuvien, TEL 5 §:n 1 momentin mukaan laskettujen osaeläkkeiden yhteismäärä on vähimmäismäärää pienempi. On siis verrattava toisiinsa vähimmäismäärää ja sitä kokonaiseläkettä, joka kertyy työntekijän kaikista TEL:n alaisista työsuhteista, myös siltä osin kuin ne ovat jatkuneet ennen TEL:n voimaantuloa. Vertailua suoritettaessa otetaan huomioon kokonaiseläke muutoin sellaisena kuin se on TEL 5, 6 ja 7 §:n mukaan laskettuna, mutta mahdollinen TEL 5 §:n 2 momentin mukainen lykkäytymiskorotus jätetään pois. Vertailussa ei luonnollisestikaan oteta huomioon sellaista työeläkkeen osaa joka perustuu LEL:n alaiseen työhön.

Jos vertailu osoittaa, että eläkkeen vähimmäismäärä on suurempi, on TEL 5 §:n 1 momentin mukaan laskettu kokonaiseläke korotettava vähimmäismäärän suuruiseksi. Näin korotetun eläkkeen suhteen on jatkossa meneteltävä samalla tavoin kuin muutoin olisi menetelty TEL 5 §:n 1 momentin mukaan lasketun eläkkeen suhteen. Ts. korotettuun eläkkeeseen lasketaan mahdollinen lykkäytymiskorotus TEL 5 §:n 2 momentin mukaan, tämän jälkeen lasketaan jäljempänä selostettava TEL 7 b §:n mukainen työttömyysolisä ja lopuksi tarkastetaan, onko eläkettä korotuksineen ja lisineen sekä mahdollisine LEL-osuuksineen TEL 8 §:n mukaisen yhteensovituksen johdosta vähennettävä.

3. LEL-eläkkeen korotuskerroin

LEL 5 §:n 1 momenttia on muutettu siten, että vanhimpia ikäluokkia koskeneet aikaisemmat säännökset korotusprosentista on korvattu uusilla koro-

tuskerrointa koskevilla säännöksillä. Uusi korotuskerroin lasketaan siten, että TEL 5 a §:ssä tarkoitettu, työntekijän syntymävuodesta riippuva prosenttimäärä, 16 - 22 %, kerrotaan luvulla 12 ja tulo jaetaan niiden kuukausien lukumäärällä, jotka sisältyvät LEL:n voimaantulon, 1.7.1962, ja työntekijän 65 vuoden iän täyttämiskuukauden viimeisen päivän väliseen aikaan.

Aikaisemmissa esimerkeissämme mainitun, 4.9.1901 syntyneen työntekijän LEL-eläkkeen korotuskerroin on seuraava: $\frac{12 \cdot 20}{51}$. On huomattava, että nimittäjää määrättäessä otetaan aina huomioon myös se kuukausi, jona työntekijä täyttää 65 vuotta. Tältä osin LEL:n säännökset poikkeavat TEL:n vastaavista säännöksistä, joiden mukaan 65 vuoden iän täyttämiskuukausi yleensä jätetään huomioon ottamatta.

4. LEL-eläkkeen suuruuden määrääminen, kun vanhuuseläke lykkäytyy

LEL:iin on lisätty uusi 5 a §, jonka mukaan LEL-ansiot otetaan vanhuuseläkkeen suuruutta määrättäessä huomioon vain sen kalenterikuukauden loppuun, jonka aikana työntekijä täyttää 65 vuotta. Jos vanhuuseläke alkaa myöhemmästä ajankohdasta kuin 65 vuoden täyttämistä seuraavan kalenterikuukauden alusta, korotetaan eläkettä TEL 5 §:n 2 momentissa säädetyllä tavalla. Samoin kuin TEL:ssäkin tämä lykkäytymiskorotus lasketaan ikäluokan perusteella korotettuun eläkkeeseen. Siinäkin tapauksessa LEL:n ja TEL:n lykkäytymiskorotukset vastaavat toisiaan, ettei kumpaakaan oteta huomioon perhe-eläkkeen suuruutta määrättäessä.

5. Ennen vuotta 1904 syntyneiden LEL-eläkkeet

LEL:n tähänastisten säännösten mukaan otetaan eläkkeen suuruutta määrättäessä huomioon myös sellaiset LEL-ansiot, jotka on saatu eläkeiän täyttämisen jälkeen, mutta ennen LEL-eläkkeen alkamista. Kun vanhimpien ikäluokkien eläkkeisiin vielä on ollut säädetty huomattavan suuret korotusprosentit, on sellaisen työntekijän LEL-eläke, joka on jatkanut työntekoa pitkään yli eläkeiän, saattanut nousta suurempaan määrään kuin mihin päädytään uusia LEL 5 §:n 1 momentin ja 5 a §:n säännöksiä soveltaen. Jotta uudet säännökset eivät johdaisi jo saavutetun edun huonontamiseen, säädetään LEL:n muutosten voimaantulosäännöksen 3 momentissa, että sellaisen työntekijän eläkkeeseen, joka on syntynyt ennen vuotta 1904 ja siis täyttänyt eläkeiän ennen muutoksen voimaantuloa, sovelletaan aikaisempia säännöksiä, jos eläke siten muodostuu suuremmaksi. Tällöin vanhojen säännösten mukaan laskettuun eläkkeeseen ei luonnollisestikaan lisätä uuden LEL 5 a §:n mukaista lykkäytymiskorotusta.

Kun edellä mainituissa tapauksissa joudutaan vertaamaan keskenään vanhojen ja uusien säännösten mukaan laskettuja LEL-eläkkeitä, tuottaisi vaikeuksia jälkikäteen todeta, paljonko LEL-eläkkeeseen oikeuttaneiden palkkojen yhteismäärästä on ansaittu eläkeiän täyttämiskuukauden jälkeisenä aikana. Asian helpottamiseksi on LEL-muutosten voimaantulosäännöksen 4 momentissa säädetty, että työntekijän katsotaan ansainneen sen kalenterikuukauden loppuun mennessä, jona hän on täyttänyt 65 vuotta, niin suuren osan eläkkeeseen oikeuttaneesta palkasta kuin 1.7.1962 ja 65 vuoden iän saavuttamista seuraavan kalenterikuukauden välinen aika on 1.7.1962 ja vanhuuseläkkeen alkamisajankohdan välisestä ajasta. Tätä säännöstä on sovellettava vain, jos vanhuuseläke tai vanhuuseläkkeen perusteena oleva perhe-eläke on myönnetty jo ennen muutosten voimaantuloa, 1.1.1969. Jos tällainen eläke myönnetään vasta ensi vuoden puolella, on, vaikka eläkettä maksettaisiin takautuvasti muutoksen voimaantuloa edeltäneeltä ajalta, todettava rekisteriotteesta ja muista selvityksistä, mikä osa eläkkeeseen oikeuttavasta palkasta tosiasiallisesti on ansaittu eläkeiän täyttämiskuukauden päätyttyä.

6. Vanhojen ikäluokkien eläkkeiden korottamista koskevien säännösten voimaantulo

Uudet säännökset tulevat voimaan 1.1.1969. Sekä TEL 5 a §:n että LEL 5 §:n 1 momentin ja 5 a §:n uusia säännöksiä sovelletaan niiden voimaantulosta lukien myös aikaisemmin sattuneisiin eläketapahtumiin perustuviin eläkkeisiin, jos niitä muutoinkin olisi maksettava muutoksen voimaantulon jälkeiseltä ajalta. Viimeksi mainittu varaus tarkoittaa lähinnä, ettei aikaisemman eläkkeen tarkistusta ole suoritettava, jos

- a) eläke on jo maksettu kertasuorituksena;
- b) työntekijä on ko. eläkkeen sijasta valinnut huoltoapulain 5 §:n mukaisen elatuksen työnantajaltaan;
- c) työntekijä on ko. LEL-eläkkeen sijasta valinnut valtion eläkkeen; tai
- d) ko. LEL-eläkettä ei ole maksettu sen pienuuden takia.

B. TYÖTTÖMYYSAJAN HUOMIOON OTTAMINEN

TEL:n ja LEL:n nykyiset säännökset eivät ota huomioon sitä, että työttömyys vaikuttaa heikentävästi eläketurvan tasoon. Tämän epäkohdan lieventämiseksi säännöksiä muutetaan siten, että kummankin lain mukaisiin eläkkeisiin

tulee erityinen työttömyysoisä. Se merkitsee, että eläke karttuu huomioon otettavana työttömyysaikana kutakuinkin yhtä voimakkaasti kuin se työsuhteiden perusteella keskimäärin on TEL:n ja LEL:n mukaan karttunut aktiiviaikana. Uusilla säännöksillä pyritään myös estämään se, että työntekijän oikeus täysitehoiseen työkyvyttömyyseläketurvaan saattaa työttömyysaikana katketa.

Yhteistä kaikille työttömyyden huomioon ottamista koskeville uusille säännöksille on se, että vain aika, jolta työntekijä on saanut päiväavustusta valtakunnalliselta työttömyyskassalta, otetaan huomioon. Sellainen työttömyysaika, jolta työntekijälle suoritetaan työttömyyskorvauksesta annetun lain mukaista korvausta, jää huomioon ottamatta samoin kuin se aika, jolta työntekijä ei saa minkäänlaista avustusta tai korvausta.

1. Työttömyysoisä

Työttömyysoisää koskevat säännökset sisältyvät TEL:n uuteen 7 b §:ään. Säännökset ovat yhteisiä TEL:lle ja LEL:ille. Niiden mukaan eläkettä, joka on laskettu TEL 5 - 7 §:n ja LEL 5 - 7 §:n säännösten mukaisesti, korotetaan työttömyysoisällä, jos työntekijä on työsuhteen katkettua saanut päiväavustusta työttömyyskassalta. Edellytettäessä, että työsuhde on katkennut, tarkoitetaan sitä, että päiväavustus, joka on maksettu työntekijän ollessa pakkolomalla taikka työssä lyhennetyin työviikoin tai työpäivin, ei tuo oikeutta työttömyysoisään. Työttömyysoisään ei myöskään oikeuta päiväavustus, joka on maksettu ajalta ennen sen kalenterivuoden alkua, jona työntekijä on täyttänyt 23 vuotta, eikä eläketapahtuman sattumisvuodelta ja sitä edeltäneeltä kalenterivuodelta maksettu päiväavustus TEL:n muutosten voimaantulosäännöksen 3 momentista ilmenee, ettei ajalta ennen 1.1.1967 maksettua päiväavustusta oteta huomioon työttömyysoisää määrättäessä.

Työttömyysoisän laskemiseksi on ensin määriteltävä työntekijän työttömyyskuukausien lukumäärä. Se saadaan laskemalla yhteen niiden päivien lukumäärä, joilta työntekijä on saanut työttömyysoisään oikeuttavaa päiväavustusta, ja jakamalla summa luvulla 30. Mahdollinen jakojäännös jätetään tällöin pois.

Työttömyysoisä määrätään kertomalla korotettavan eläkkeen määrä työttömyyskuukausien lukumäärällä ja jakamalla tulo luvulla, joka saadaan, kun työttömyyskuukausien lukumäärä vähennetään niiden täysien kuukausien lukumäärästä, jotka sisältyvät aikaan työntekijän 23 ikävuoden täyttämisestä, kuitenkin aikaisintaan TEL:n ja LEL:n voimaantulosta, 1.7.1962, 65 vuoden iän saavuttamiseen.

Kuten jo aikaisemmin kohdassa A.2 on todettu, työttömyyslisä lasketaan eläkkeeseen ennen TEL 8 §:n mukaista yhteensovitusta.

2. LEL 7 §:ssä tarkoitettu palkka tulevalta ajalta

Myönnettäessä täysitehoista työkyvyttömyyseläkettä LEL 7 §:n 1 momentin mukaan luetaan eläkkeeseen oikeuttavaksi myös se palkka, jonka työntekijä olisi ansainnut työkyvyttömyyden alkamisesta eläkeikään mennessä. Tällöin työntekijän edellytetään vuosittain ansaitsevan sama määrä kuin se, josta keskimäärin on suoritettu LEL-maksu vakuutusvuosina työntekijän täytettyä 18 vuoden iän. Tämän keskimäärän laskemisesta on säännöksiä myös LEA 6 §:ssä. Nyt säännöksiä täydennetään siten, että jos työntekijä 18 vuotta täytettyään on muuna vakuutusvuotena kuin eläketapahtumavuotena tai sitä välittömästi edeltäneenä kalenterivuotena saanut työsuhteen katkettua päiväavustusta työttömyyskassalta, jätetään se osa vuotta, jolta hän sai tätä avustusta, huomioon ottamatta keskimäärää laskettaessa.

Edellä sanottuja uusia säännöksiä sovellettaessa otetaan toisin kuin työttömyyslisää laskettaessa huomioon myös ne päiväavustukset, jotka kohdistuvat aikaan 18 vuoden täyttämisen sen kalenterivuoden loppuun, jonka aikana työntekijä täyttää 22 vuotta. Myös siltä osin säännökset eroavat toisistaan, että edellä tarkoitettua keskimäärää laskettaessa otetaan huomioon vain vakuutusvuosina saadut päiväavustukset. Vakuutusvuodella tarkoitetaan sellaista kalenterivuotta, jonka aikana työntekijä on 18 vuotta täytettyään ansainnut LEL:n alaisissa töissä LEL 5 §:n 1 momentissa edellytetyn vähimmäismäärän, tällä hetkellä 1 200 mk vuodessa.

Samalla tavoin kuin työttömyyslisään vaikuttavat edellä sanotun keskimäärän laskemiseen vain vuoden 1966 jälkeen saadut päiväavustukset.

3. Täysitehoisen työkyvyttömyyseläketurvan säilyminen

TEL 6 §:n 3 momentin mukaan täysitehoinen työkyvyttömyyseläke myönnetään, jos työkyvyttömyys on alkanut ennen kuin vuosi on kulunut työsuhteen päättymisestä. Säännöstä muutetaan niin, että täysitehoinen työkyvyttömyyseläke myönnetään, vaikka vuosi on jo kulunut työsuhteen päättymisestä, jos työntekijän tai edunsaajan ilmoituksen johdosta tulee selvitetyn, että työkyvyttömyys on alkanut ennen kuin työsuhteen päättymisestä on kulunut 360 sellaista päivää, joilta

työntekijä ei ole saanut päiväavustusta työttömyyskassalta.

Vastaavasti muutetaan LEL 7 §:n 1 momenttia niin, että täysitehoinen työkyvyttömyyseläke LEL:n mukaan myönnetään, vaikkei työntekijä ole puolentoista vuoden aikana välittömästi ennen sairastumistaan ansainnut LEL-töissä tässä lainkohdassa tarkoitettua määrää, nykyään 1 200 mk, jos työntekijän tai edunsaajan ilmoituksen johdosta tulee selvitetynksi, että työntekijä on LEL-töissä ansainnut tämän vähimmäismäärän sairastumistaan välittömästi edeltäneen 540 sellaisen päivän aikana, joilta hän ei ole saanut päiväavustusta työttömyyskassalta.

Kummankin lain po. uusien säännösten pohjana on ajatus, että väliin tuleva työttömyysavustusaika pitentää sitä määräaika, jonka täysitehoinen työkyvyttömyyseläketurva on voimassa. Sanonta "jos työntekijän tai edunsaajan ilmoituksen johdosta tulee selvitetynksi" on sama jota käytetään TEL 7 §:n 2 momentissa. Tämän sanonnan merkitykseen palataan jäljempänä kohdassa B.4. Todettakoon vielä, etteivät TEL:n ja LEL:n muutosten voimaantulosäännökset aseta esteitä sellaisenkaan päiväavustuksen huomioon ottamiseen tässä yhteydessä, joka kohdistuu aikaan ennen vuotta 1967. Kun kuitenkin TEL 6 §:n 3 momentin ja LEL 7 §:n 1 momentin uusia säännöksiä voidaan soveltaa vain muutosten voimaantulon jälkeisiin eläketapahtumiin, on ainoastaan LEL-eläkettä myönnettäessä mahdollista, että joudutaan selvittämään vuodelta 1966 tai aikaisemmin maksettuja päiväavustuksia.

4. Eläkkeeseen vaikuttavien päiväavustusten selvittäminen

Työttömyyskassat ilmoittavat Eläketurvakeskukselle vuosittain, moneltako päivältä ne ovat edellisen kalenterivuoden aikana maksaneet päiväavustusta työntekijälle sen jälkeen, kun hän oli täyttänyt 18 vuoden iän. Kassat jättävät ilmoittamatta päiväavustukset siltä osin kuin ne on maksettu työntekijän ollessa pakkolomalla, työssä lyhennetyillä työviikoilla tai osa-aikatyössä. Ilmoitetut tiedot merkitään Eläketurvakeskuksen työsuhderekisteriin.

Työttömyyslisiä ja LEL 7 §:n 1 momentissa tarkoitettua tulevan ajan palkkaa laskettaessa ei oteta huomioon eläketapahtuman sattumisvuodelta eikä sitä edeltäneeltä kalenterivuodelta suoritettuja päiväavustuksia. Näitä vuosia aikaisempiin vuosiin kohdistuvat päiväavustukset on eläkelakemusta käsiteltäessä jo merkitty työsuhderekisteriin, joten eläkelaitos saa niistä tiedon rekisteriotteella.

Sitä vastoin ne päiväavustukset, joista saatetaan tarvita tieto ratkaistaes-

sa kysymystä, onko työntekijällä oikeus täysitehoiseen työkyvyttömyyseläkkeeseen, on yleensä suoritettu eläketapahtumaa välittömästi edeltäneeltä ajalta, eivätkä ne eläkehakemusta käsiteltäessä vielä ilmene työsuhderekisteristä. Tämän vuoksi TEL 6 §:n 3 momentissa ja LEL 7 §:n 1 momentissa edellytetään, että päiväavustukset tulevat selvitettyiksi työntekijän tai edunsaajan ilmoituksen johdosta. Suunnitelmien mukaan eläkehakemuslomakkeeseen otetaan kysymys, jossa eläkkeen hakijalta tiedustellaan, minkä työttömyyskassan piiriin työntekijä on viimeksi kuulunut. Antaessaan tähän kysymykseen asianmukaisen vastauksen eläkkeen hakija olisi täyttänyt selvitysvelvollisuutensa ja eläkelaitoksen asiaksi jäisi hankkia tarvittavat lisätiedot työttömyyskassalta.

5. Työttömyysajan huomioon ottamisesta aiheutuvien kulujen peittäminen

Sen vastuun ja niiden kulujen peittämiseksi, jotka aiheutuvat työttömyysajan huomioon ottamisesta, on TEL 12 a §:n mukaan Työttömyyskassojen Keskuskassan vuosittain suoritettava Eläketurvakeskukselle vakuutusmaksu, joka lasketaan sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamana määräosana keskuskassan tukimaksuista. Kertyneet varat Eläketurvakeskus hyvittää eläkelaitoksille sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien perusteiden mukaan. Asiaan palataan myöhemmin, kun mainitut perusteet on vahvistettu.

6. Työttömyysajan huomioon ottamista koskevien säännösten voimaantulo

Työttömyysajan huomioon ottamista koskevia säännöksiä sovelletaan vain niihin eläketapahtumiin, jotka sattuvat muutosten tultua voimaan 1.1.1969.

C. LEL:N SOVELTAMISPIIRIN MUUTOS

Voimassa olevien säännösten mukaan LEL:n soveltaminen työsuhteeseen edellyttää toisaalta, että työntekijä työskentelee LEL:n piiriin kuuluvalla työalalla, ja toisaalta, ettei työsuhdetta ole tarkoitettu pysyväksi ja ympäri vuoden kestäväksi. LEL 1 §:ää muutetaan niin, ettei lain soveltaminen enää yleensä ole riippuvainen työsuhteen pysyvistä tai lyhytaikaisesta luonteesta, vaan työsuhteeseen sovelletaan LEL:a, jos työ tehdään LEL:n piiriin kuuluvalla työalalla.

Näin meneteltäessä on kuitenkin LEL:n soveltamisalasta erotettava sellaiset työntekijät, joiden työsuhteet yleensä ovat pysyväisluonteisia ja joille tä-

hänkin saakka on miltei poikkeuksetta järjestetty eläketurva TEL:n mukaan. Tämä koskee ennen kaikkea toimihenkilöitä, jotka LEL 1 §:n 2 momentin uusien säännösten mukaan jäävät kaikki LEL:n piirin ulkopuolelle. Toimitetuissa tutkimuksissa on myös havaittu, että putki- ja sähköalan työntekijöiden työsuhteet yleensä ovat samassa määrin pysyväisluonteisia kuin työsuhteet tyypillisillä TEL-aloilla. Putki- ja sähkömiehet voivat ylipäänsä kuulua LEL:n soveltamispiiriin vain, jos he työskentelevät LEL:n piiriin kuuluvalla työalalla, lähinnä rakennusalalla. Uusien säännösten mukaan tällaiset putki- ja sähkömiehet jäävät LEL:n piirin ulkopuolelle, jos he ovat muun yrityksen kuin rakennusliikkeen palveluksessa.

Uusilla säännöksillä ei pyritä muuttamaan sitä rajanvetoa, joka nykyään on voimassa LEL:n ja julkisen sektorin eläkejärjestelmien välillä. Sen vuoksi LEL 1 §:n 2 momentissa on säädetty, ettei lakia ole sovellettava pysyväksi ja ympäri vuoden kestäväksi tarkoitettussa työsuhteessa olevaan työntekijään, jolla työsuhteensa perusteella on oikeus eläkkeeseen muun lain kuin TEL:n tai LEL:n taikka asetuksen tai eläkesäännön perusteella.

Työnantajan vakuutusmaksuvelvollisuutta koskevaan LEL 10 §:n 1 momenttiin on tehty lain soveltamispiirin muuttumisesta aiheutuvat muutokset.

Edellä sanottuja uusia säännöksiä sovelletaan niihin työsuhteisiin, jotka alkavat muutosten tultua voimaan 1.1.1969. Sitä vastoin voimaantuloa hetkellä jatkuviin, aikaisemmin alkaneisiin työsuhteisiin sovelletaan LEL:n muutosten voimaantulosäännöksen 2 momentin mukaan LEL 1 §:n 2 momenttia ja 10 §:n 1 momenttia sellaisina kuin ne nykyään ovat voimassa. Tästä on kuitenkin säädetty se poikkeus, että jos työsuhde, joka aikaisemmin on ollut tarkoitettu lyhytaikaiseksi, muutosten voimaantulon jälkeen muuttuu pysyväksi ja ympäri vuoden kestäväksi, sovelletaan työsuhteeseen siitä lukien uusia säännöksiä. Yleensä tämä merkitsee, että työsuhde jää edelleenkin LEL:n piiriin, mutta jos kysymyksessä on toimihenkilö taikka muun yrityksen kuin rakennusliikkeen palveluksessa oleva putki- tai sähköalan työntekijä, siirtyy hän mikäli muut edellytykset ovat olemassa TEL:n piiriin.

Eläketurvakeskus antaa myöhemmin tarkemmat ohjeet LEL:n soveltamispiiristä sellaisena kuin se on uusien säännösten mukaan.

D. MUITA MUUTOKSIA

Edellä sanotun lisäksi muutetaan TEL 13 ja 17 §:ää sekä kumotaan LEL 8 §. TEL 13 §:n muutos koskee Eläketurvakeskuksen harjoittamaa luottovakuutusta. Uusien säännösten mukaan Eläketurvakeskuksen velvollisuus antaa luottovakuutus ja pitää se voimassa edellyttää, että luottovakuutusmäärästä, sikäli kuin se ylittää sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön vahvistaman rajamäärän, asetetaan vaadittaessa vastavakuus. Pykälän uuteen 6 momenttiin on sisällytetty sanktiomääräys sen varalta, että säädetty luottovakuutusvelvollisuus laiminlyötiin.

TEL 17 §:ään on lisätty säännös työttömyyskassojen tietojenantovelvollisuudesta.

Nykyisen LEL 8 §:n mukaan eläkettä ei makseta, ellei se nouse tiettyyn vähimmäismäärään, tällä hetkellä 7,50 markkaan kuukaudessa. Kun tämä säännös 1.1.1969 lukien kumotaan, voidaan pienten LEL-eläkkeiden maksamisessa siirtyä samanlaiseen kertasuoritusmenettelyyn kuin se, jota on sovellettu pieniin TEL-eläkkeisiin.

E. MUUTOSTEN JOHDOSTA TÄNÄ VUONNA SUORITETTAVAT VALMISTAVAT TOIMENPITEET

Kun TEL 5 a §:n sekä LEL 5 §:n 1 momentin ja 5 a §:n uusia säännöksiä on sovellettava myös niihin eläkkeisiin, jotka ovat alkaneet ennen muutosten voimaantuloa, eläkelaitokset joutuvat tarkistamaan ennen 1.7.1969 syntyneille työntekijöille maksettavien eläkkeiden määrät. Niin ikään on tarkistettava, aiheuttaako lainmuutos korotuksen tällaisten työntekijöiden jälkeen maksettaviin perhe-eläkkeisiin. Jos TEL 8 §:n mukainen yhteensovitus on jo aikaisemmin vaikuttanut alentavasti eläkkeen määrään, on selvää, ettei eläkettä ole lainmuutoksen johdosta korotettava. Muiden eläketapausten kohdalla eläkkeet on sitä vastoin laskettava uusien säännösten mukaisesti ja, jos ne johtavat aikaisempaa korkeampaan eläkkeeseen, on eläkkeen korotus maksettava 1.1.1969 lukien. Eläkkeiden tarkistuksen kiireellisyyttä lisää se seikka, että tiedot lainmuutoksen johdosta korotettujen eläkkeiden uusista määristä olisi, kuten jäljempänä kohdassa E.4 selostetaan, saatava ilmoitetuiksi Kansaneläkelaitokselle ja sairausvakuutusviranomaisille jo ensi joulukuun alussa.

1. Eläkelaitoksille lähetettävät rekisteriotteet

Vanhojen ikäluokkien eläkkeiden tarkistuksen helpottamiseksi Eläketurvakeskus lähettää loka-marraskuun vaihteessa eläkelaitoksille rekisteriotteet kaikista niistä ennen 1.7.1919 syntyneistä eläkkeen saajista, joista viimeistään 11.10.1968 on saapunut eläketapahtumakortti Eläketurvakeskukseen ja joiden eläke jatkuu ensi vuoden puolella. Jos eläketapahtumakortti on saapunut Eläketurvakeskukseen myöhemmin kuin 11.10.1968, ei ko. rekisteriotetta automaattisesti lähetetä, mutta se voidaan antaa eri pyynnöstä. Rekisteriotteet ovat tämän yleiskirjeen liitteenä olevan mallin mukaisia.

2. Yhteensovitus

Tämän luvun alussa on todettu, etteivät ikäluokkakorotukset johda jo myönnetyn eläkkeen määrän muuttamiseen, jos TEL 8 §:n mukainen yhteensovitus on aikaisemmin vaikuttanut alentavasti eläkkeen määrään. Jos sitä vastoin aikaisempi yhteensovitus ei ole johtanut eläkkeen määrän vähentämiseen ja jos eläke nyt lainmuutoksen johdosta nousee, herää kysymys, onko eläkkeen määrän tarkistamisen yhteydessä tehtävä uusi yhteensovitus. TEL 8 a §:n säännökset eivät edellytä uuden yhteensovituksen toimittamista tällaisessa tapauksessa. Sen sijaan on toimitettava aikaisemman yhteensovituksen tarkistus, ts. on meneteltävä niin kuin laki olisi ikäluokkakorotusten osalta ollut voimassa uudessa muodossaan jo yhteensovitusta aikanaan suoritettaessa. Tarkistuksella pyritään siihen, ettei korotettu eläke aikaisemmassa yhteensovituksessa huomioon otettavina olleiden muiden eläkkeiden kanssa ylitä TEL 8 §:ssä tarkoitettua yhteensovitusrajaa.

Yhteensovituksen tarkistus voidaan tehdä siten, että viimeisessä yhteensovituksessa käytettyä yhteensovitusrajaa korotetaan palkkaindeksin muutosta vastaavasti. Tämän jälkeen lisätään lainmuutoksen johdosta korotettuun, TEL:n ja LEL:n mukaiseen eläkkeeseen mahdollisten muiden eläkkeiden, elinkorkojen ja jatkuvien korvausten määrät muutoin sellaisina kuin ne olivat edellisessä yhteensovituksessa mutta TEL-indeksillä korjattuina. Mahdollinen ylite vähennetään lainmuutoksesta johtuvasta eläkkeen korotuksesta.

3. Ilmoitus eläketapahtumarekisteriin

Jokaisesta eläkkeestä, jonka määrä lainmuutoksen johdosta muuttuu, on eläkelaitoksen lähetettävä normaaliin tapaan eläketapahtumakortti. Tarkoitusta

varten otetaan käytäntöön uudet korttilomakkeet, joita eläkelaitokset voivat tilata Eläketurvakeskukselta. Uudet lomakkeet ovat 4-osaaisia ja niistä lähetetään 3 osaa Eläketurvakeskukselle. Koska eräät eläkelaitokset ovat suunnitelleet eläketapahtumailmoitusten valmistamista tietokoneella, Eläketurvakeskus on painattanut jatkolomakkeen vanhuus- ja työkyvyttömyyseläketapauksia varten. Tämä lomake soveltuu ainoastaan tietokonekäyttöön. Sekin on tilattavissa Eläketurvakeskukselta.

Niissä tapauksissa, joissa eläkkeen määrä lainmuutoksen johdosta muuttuu, on eläketapahtumakortin ruutuun 92, huomautuksia, kirjoitettava selitykseksi sana "lainmuutos".

Eläketapahtumakortin täyttämisohteet pysyvät muutoin entisinä lukuunottamatta yhtä kohtaa. Ruudun 65, myöntämisperuste, ensimmäistä koodia muutetaan siten, että siitä käy ilmi, onko eläkkeen TEL-osa myönnetty vähimmäismääränä. Koodina käytetään numeroa

- 1 jos eläke on myönnetty soveltaen viimeiseen eläkkeeseen oikeutta-vaan työsuhteeseen liittyvän eläketurvan ehtoja ja eläkkeeseen mahdollisesti sisältyvä TEL-osa on myönnetty TEL 5 §:n 1 momentin mukaan;
(Jos on kysymys työkyvyttömyyseläkkeestä, tämä merkintä osoittaa samalla, että eläke on myönnetty täysitehoisena TEL 6 §:n 3 momentin tai LEL 7 §:n 1 momentin mukaan.)
  - 2 jos eläke on myönnetty soveltaen yksinomaan vapaakirjan ehtoja ja eläkkeeseen mahdollisesti sisältyvä TEL-osa on myönnetty TEL 5 §:n 1 momentin mukaan;
  - 3 kuten koodi 1, mutta TEL-osa on myönnetty TEL 5 a §:n mukaan;
  - 4 kuten koodi 2, mutta TEL-osa on myönnetty TEL 5 a §:n mukaan.
- Jos eläke on kokonaan LEL:n mukainen, käytetään koodeja 1 tai 2 ja lisäksi koodia A, jota käytetään aina, kun eläkkeessä on LEL-osa.

Edellä mainitut uudet ohjeet ovat voimassa toistaiseksi. On luultavaa, että niitä joudutaan vuodenvaihteessa täydentämään lainmuutosten voimaantulon jälkeen myönnettäviä työttömyyslisiä silmällä pitäen.

4. Lainmuutoksesta johtuvan korotuksen maksaminen

Työkyvyttömyyseläkettä korotettaessa on otettava huomioon TEL 4 §:n 3 momentin ja sairausvakuutuslain 27 §:n säännökset. Tästä seuraa, että jo myönnettyyn työkyvyttömyyseläkkeeseen lainmuutoksen johdosta tulevaa korotusta ei saa ryhtyä maksamaan ennen kuin sairausvakuutusviranomaisille on varattu tilaisuus suorittaa vastaavat muutokset sairauspäivärahan määrään. Menettely on sama kuin työkyvyttömyyseläkettä myönnettäessä (kts. Eläketurvakeskuksen yleiskirjettä n:o 4/67). Korotuksen maksamisen alkamisajankohta määräytyy siten seuraavan säännön mukaan:

Jos eläketapahtumakortti lähetetään	maksamisen alkamisajankohta on
kuukauden 1 - 15 päivänä	seuraavan kuukauden 1 päivä
kuukauden 16 - 31 päivänä	seuraavan kuukauden 15 päivä.

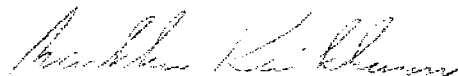
Eläkkeen korotus ajalta ennen edellä mainittua alkamisajankohtaa maksetaan vasta sen jälkeen, kun sairausvakuutusviranomaisilta on saatu tiedot samalta ajalta, saman sairauden johdosta maksetusta sairauspäivärahasta. Siltä osin kuin päiväraha peittää korotuksen, suoritetaan korotus ajalta ennen maksamisen alkamisajankohtaa sairausvakuutusrahastolle. Edellä sanottu koskee eläkkeen lainmuutoksesta aiheutuvan korotuksen maksamista. Muulta osin aikaisemmin myönnetyn ja indeksillä korotetun eläkkeen maksamista on jatkettava keskeytyksittä.

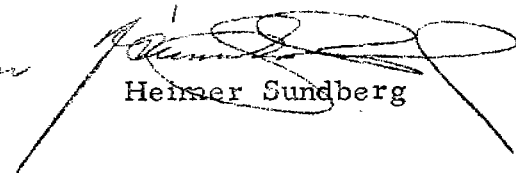
Jotta voitaisiin päästä edellä mainituista mutkallisuuksista ja maksaa korotukset eläkkeen saajille heti lainmuutosten tultua voimaan, olisi eläkelaitosten pyrittävä jo tässä vaiheessa, vaikkei uusia lakeja vielä ole annettukaan, suorittamaan eläkkeiden lainmuutoksista johtuvat tarkistukset ja lähettämään eläketapahtumakortit ensi joulukuun puoliväliin mennessä, mieluummin jo joulukuun alussa. Tämä koskee erityisesti työkyvyttömyyseläkkeitä, mutta suotavaa olisi, että muistakin eläkkeistä lähetettäisiin eläketapahtumakortit hyvissä ajoin ennen tämän vuoden loppua. Mikäli eläketapahtumakortit saadaan toimitetuiksi viimeistään 15.12.1968, ei työkyvyttömyyseläkkeen korotuksen maksamista tarvitse lykätä, vaan silloin voidaan korotuskin maksaa eläkkeen saajalle heti lainmuutosten tultua voimaan. Eläketapahtumakorteissa on luonnollisesti ilmoitettava eläkkeen uusi määrä ensi vuoden palkkaindeksiin mukaisena. Tieto uudesta palkkaindeksiluvusta saataneen ensi marraskuun alkupuolella.

Jos työkyvyttömyyseläkkeen korotuksen maksamista joudutaan edellä sano

tun mukaisesti lykkäämään, on eläkkeen korotuksesta ja sen maksamisesta annettava tavalliseen tapaan päätökset valitusosoituksineen. Muissa tapauksissa voidaan päätöksen antaminen jättää eri pyynnön varaan. Tällöin on eläkelaitoksen kuitenkin huolehdittava siitä, että ainakin niille eläkkeen saajille, joiden eläke lainmuutoksen johdosta nousee, ilmoitetaan eläkkeen määrän muutoksesta ja sen syystä. Samalla on ilmoitettava, että eläkkeen saajan pyynnöstä annetaan eläkkeen määrän tarkistamisesta sellainen päätös, josta hän voi valittaa.

ELÄKETURVAKESKUS

Markku Kaikkonen

Heimer Sundberg

Liitteinä

1. Jäljennös hallituksen esityksestä laeiksi TEL:n ja LEL:n muuttamisesta
2. rekisteriotemalli selityksineen

kana kutakuinkin yhtä voimakkaasti kuin sitä on työsuhteiden perusteella keskimäärin karttunut koko aktiiviaikana.

Myös LEL:n mukaisiin eläkkeisiin sovellettaisiin edellä mainittuja työttömyysoikeuksia koskevia säännöksiä, jota varten lain 1 §:ään esitetään otettavaksi viittaus TEL:n 7 b §:ään. Lisäksi olisi LEL:n 7 §:n 1 momentin säännöksiin sen palkan laskemisesta, jonka työkyvyttömäksi tulleen työntekijän edellytetään ansaitsevan työkyvyttömyyden alkamisesta eläkeiän saavuttamiseen, lisättävä erityinen säännös työttömyysajan huomioon ottamisesta.

Työkyvyttömyyseläkettä myönnettäessä otetaan yleensä eläkkeeseen oikeuttavana palvelusaikana huomioon myös työkyvyttömyyden alkamisen ja eläkeiän täyttämisen välinen aika. Edellytyksenä tällaisen täysitehoisen työkyvyttömyyseläkkeen saamiseen on TEL:n 6 §:n 3 momentin mukaan, että työkyvyttömyys on alkanut, ennen kuin vuosi on kulunut työsuhteen päättymisestä. Jotta väliin tuleva työttömyys ei heikentäisi työntekijän mahdollisuuksia täysitehoisen työkyvyttömyyseläkkeen saamiseen, esitetään säännöstä muutettavaksi siten, että sanottu eläke myönnettäisiin, vaikka vuosi on jo kulunut työsuhteen päättymisestä, jos selvitetään, ettei työsuhteen päättymisestä työkyvyttömyyden alkamiseen ole kulunut 360 sellaista päivää, joilta työntekijä ei ole saanut päiväavustusta työttömyyskassalta. Myös LEL:n 7 §:n 1 momentin vastaavaa säännöstä esitetään muutettavaksi saman periaatteen mukaisesti.

Työttömyyden huomioon ottamista varten olisi valtakunnallisten työttömyyskassojen ilmoitettava työeläkejärjestelmän rekisteriin tarpeelliset tiedot maksamistaan päiväavustuksista. Tätä silmällä pitäen olisi tiedonantovelvollisuutta koskevia TEL:n 17 §:n 1 momentin säännöksiä vastaavasti muutettava.

Ne kustannukset, jotka työeläkejärjestelmälle aiheutuisivat työttömyyden huomioon ottamisesta, peitettäisiin työnantajien rahoitavalta työttömyyskassojen keskuslomalta perittävällä vakuutusmaksulla. Säännökset tästä esitetään otettaviksi TEL:n uuteen 12 a §:ään. Maksun suuruuden vahvistaisi sosiaali- ja terveysministeriö. Täytäntöönpanokulujen säästämiseksi olisi maksu määrät-

tävä kaavamaisesti prosenttimääränä keskuskassan vuosittaisesta tukimaksujen yhteismäärästä. Tämä prosenttimäärä olisi vahvistettava tilastolliseen tutkimukseen perustuvan arvion mukaan niin, että tulos on likimäärin sama kuin, jos olisi erikseen selvitetty ne työntekijäin palkkasummat, jotka vastaavat eläkeperusteena olevia työttömyysavustuksia, ja näistä olisi peritty tavanomaisen eläkevakuutusmaksu.

TEL:n 13 §:n 3 momentin mukaan samassa pykälässä tarkoitetut luottovakuutukset on otettava eläketurvakeskuksesta, jollei sosiaali- ja terveysministeriö ole antanut lupaa sen järjestämiseen muulla tavoin, ja eläketurvakeskus on velvollinen antamaan mainitun vakuutuksen. Luottovakuutusmäärät ovat kuitenkin kasvamassa niin suuriksi, ettei niitä aina voida turvallisesti kokonaan ottaa eläketurvakeskuksen vastuulle. Tämän vuoksi esitetään säännöksiä muutettaviksi siten, että eläketurvakeskus voi vaatia luottovakuutuksen ottajaa asettamaan vakuuden, jolla luottovakuutuksen vastuu rajoitetaan sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamaan, turvaavuuksinäkökohtien mukaan määrättyyn enimmäismäärään. Samalla ehdotetaan tähän pykälään lisättäväksi säännös siitä, että sosiaali- ja terveysministeriö voi ryhtyä toimenpiteisiin eläkekassan tai eläkesäätiön purkamiseksi, jollei säädettyä luottovakuutusvelvollisuutta ole asianmukaisesti täytetty.

LEL:a sovelletaan niillä aloilla, joilla lyhytaikaiset työsuhteet ovat niin yleisiä, että TEL:n säännösten mukaan huomattava osa alan työntekijöistä jäisi eläketurvan ulkopuolelle. Nykyisen lain mukaan on LEL:iin kuuluvilla aloilla pyritty viemään lävitse sellainen jako, että vain se osa alan työntekijöistä, jonka työsuhteiden arvellaan jäävän lyhytaikaisiksi, on LEL:n piirissä muiden työntekijöiden kuuluessa TEL:n alaisuuteen. Tämä on toteutettu säätämällä, että jos työsuhteet on tarkoitettu pysyväksi ja ympäri vuoden kestäväksi, on työntekijä vakuutettava TEL:n mukaan, vaikka hän työskentelee LEL:ssä tarkoitettulla työalalla. Käytännössä on työnantaja näin joutunut jakamaan LEL:ssä tarkoitettujen työalojen työntekijät, jotka muutoin saattavat tehdä samanlaista työtä, työsuhteen luonteen perusteella kahteen ryhmään. Eläkelakien soveltamisen helpottamiseksi esitetään, että

työsuhteen luonteen käyttäminen sanotulla tavalla erottavana tunnusmerkkinä yleensä poistettaisiin ja laissa tai asetuksessa nimennomaan säädettäisiin tiettyjen alojen työt aina LEL:n piiriin kuuluviksi muiden alojen työntekijöiden kuuluessa TEL:n tai erikoistapauksissa jonkin muun eläkejärjestelmän alaisuuteen. Näiksi LEL:n työaloiksi sopivat vähäisin tarkistuksin LEL:ssä ja sen soveltamisesta annetussa asetuksessa nykyisin mainitut alat. Poikkeuksena olisivat kuitenkin toimihenkilöt sekä muiden kuin rakennusliikkeiden palveluksessa olevat kaikki putki- ja sähkötyötä tekevät työntekijät, joiden työsuhteet yleensä ovat luonteeltaan samalla tavalla pitkäaikaisia kuin TEL:n alaiset muut työsuhteet. Myöskään LEL:n piiriin eivät muutoksen jälkeenkään kuuluisi ne pysyvissä työ- tai virkasuhteessa olevat henkilöt, joilla on oikeus eläkkeeseen valtion, kuntien tai kirkon eläkejärjestelmien mukaan. Vakuutusmaksua koskevaan LEL:n 10 §:n 1 momenttiin esitetään edellä sanottua muutosta vastaava korjaus.

Nykyisin TEL ja LEL sisältävät erilaiset säännökset siitä, kuinka eläkkeen määrä lasketaan, jos työntekijä siirtyy vanhuuseläkkeelle myöhemmin kuin eläkeiän täyttämistä seuraavan kuukauden alusta. Yhdenmukaisuuden saavuttamiseksi esitetään LEL:iin otettavaksi uusi 5 a §, jonka mukaan LEL:n eläkkeisiin tässä suhteessa sovellettaisiin samoja periaatteita kuin TEL:nkin mukaan.

Toinen työeläkelakien välinen erilaisuus on johtunut LEL:n 8 §:n säännöksestä, jonka mukaan eläkettä ei ensinkään makseta, ellei se nouse tiettyyn vähimmäistason, tällä hetkellä 7,50 markkaan kuukaudessa. Tässäkin kohden olisi pyrittävä samanlaiseen menettelyyn kuin TEL:n järjestelmässä, jossa pienet eläkkeet voidaan maksaa kertasuorituksina. Sen vuoksi esitetään LEL:n 8 § kumottavaksi. Eläkkeen maksamisesta kertasuorituksena säädettäisiin asetuksella.

Uudet säännökset esitetään tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 1969. LEL:n soveltamispiiriä koskevia uusia säännöksiä sovellettaisiin kuitenkin vain niihin työsuhteisiin, jotka alkavat tai muuttuvat pysyväisuonteisiksi lain voimaantulon jälkeen. Eläkkeen määrää koskevia TEL:n 5 a §:n sekä LEL:n 5 §:n 1 momentin ja 5 a §:n säännöksiä sovellettaisiin myös säännösten

voimaan tullessa maksettavina oleviin eläkkeisiin. Koska LEL:n sanotut säännökset eräissä tapauksissa voisivat johtaa jo ansaitun vanhuuseläkkeen pienentymiseen, olisi niiden työntekijöiden eläkkeisiin, jotka ennen muutosten voimaantuloa ovat saavuttaneet 65 vuoden iän, sovellettava LEL:n aikaisempia säännöksiä, jos eläke siten muodostuu suuremmaksi. Aikaisemmin myönnettyjen LEL:n mukaisten eläkkeiden korjaamisen helpottamiseksi esitetään säädettäväksi, että työntekijälle katsotaan kertyneen eläkkeeseen oikeuttavaa palkkaa tasaisesti koko ajalta LEL:n voimaantulosta vanhuuseläkkeen alkamisajankohtaan. Työttömyyskassojen ennen vuotta 1967 maksamia päiväavustuksia ei otettaisi huomioon TEL:n ja LEL:n mukaista eläkettä kartuttavina tekijöinä. Selvyyden vuoksi olisi TEL:n muutosten voimaantulosäännökseen sisällytettävä vielä säännökset siitä, miten jo voimassa olevat vapaaehtoiset eläkejärjestelyt voidaan mukauttaa niin, että lain vähimmäisehtojen mukaiset, muutosten johdosta korotetut määrät otetaan huomioon. Aikaisemmin kertynyt eläketurva voitaisiin sosiaali- ja terveystieteiden ohjeiden mukaan sulauttaa lain vähimmäisehtojen mukaisiin eläkkeisiin, kuitenkin niin, ettei työntekijän eläketurva kokonaisuutena alene.

Esitetyt muutokset korottaisivat vuonna 1969 maksettavia TEL:n mukaisia eläkkeitä noin 8 miljoonalla markalla. Myöhempinä vuosina korotuksen määrä kasvaisi siten, että se vuonna 1970 olisi arviolta 11 miljoonaa markkaa ja vuonna 1975 22 miljoonaa markkaa. Kustannusten peittäämiseksi arvioidaan TEL:n mukaisiin vakuutusmaksuihin vuoden 1969 alusta tarvittavan lisäys, joka on noin 0.1 prosenttia eläkkeiden perusteena olevista palkoista. Myöhemmin tämä määrä kasvaisi 0.2 prosentiksi palkoista.

LEL:n mukaisten eläkkeiden määriin arvioidaan vuoden 1969 aikana tulevan 4 miljoonan markan lisäys. Vuonna 1970 lisäys olisi 5 miljoonaa markkaa ja vuonna 1975 8 miljoonaa markkaa. Kustannusten peittäämiseksi on LEL:n vakuutusmaksuprosenttia korotettava vuoden 1970 alusta puolella prosenttiyksiköllä.

Sen nojalla, mitä edellä on sanottu, annetaan Eduskunnalle hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

Laki

työntekijäin eläkelain muuttamisesta.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 8 päivänä heinäkuuta 1961 annetun työntekijäin eläkelain (395/61) 6 §:n 3 momentti, 13 § ja 17 §:n 1 momentti, näistä 6 §:n 3 momentti sellaisena kuin se on 30 päivänä joulukuuta 1965 annetussa laissa (707/65) ja 13 § sellaisena kuin se on osittain muutettuna 22 päivänä marraskuuta 1963 annetussa laissa (525/63), sekä lisätään lakiin uudet 5 a, 7 b ja 12 a § seuraavasti:

5 a §.

Jos ennen 1 päivää heinäkuuta 1919 syntyneen työntekijän tämän lain alaisiin työsuhteisiin perustuva, 5 §:n 1 momentin mukaan laskettu eläkkeen määrä on tässä pykälässä tarkoitettua vähimmäismäärää pienempi, korotetaan se vähimmäismäärän suuruiseksi.

Eläkkeen vähimmäismäärä on, jos eläkkeeseen oikeuttavaksi palvelusajaksi on luettava aika 1 päivästä heinäkuuta 1962 siihen saakka, kunnes työntekijä täyttää 65 vuoden iän, seuraava prosenttimäärä eläkkeen perusteena olevasta palkasta:

Syntymävuosi	Eläke prosenttia palkasta
1897	16
1898	17
1899	18
1900	19
1901	20
1902	21
1903—1919	22

Jollei eläkkeeseen oikeuttavaksi palvelusajaksi ole luettava koko 2 momentissa mainittua aikaa, eläkkeen vähimmäismäärä on sama suhteellinen osa 2 momentin mukaisesta vähimmäismäärästä kuin 1 päivän heinäkuuta 1962 jälkeisten täysien palveluskuukausien luku on edellä mainittuun koko palvelusaikaan sisältyvien täysien kuukausien luvusta.

Jos työntekijällä on 2 momentissa mainittuna aikana ollut useita tämän lain alaisia työsuhteita, lasketaan 2 ja 3 momentin mukainen määrä kullekin niistä erikseen ja eläkkeen vähimmäismääränä pidetään niiden summaa.

Sosiaali- ja terveysministeriö voi antaa tarkempia määräyksiä eläkkeen vähimmäismäärän laskemisesta.

6 §.

Jos työkyvyttömyys on alkanut ennen kuin vuosi on kulunut työsuhteen päättymisestä, luetaan tämän työsuhteen perusteella myönnettävää työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä eläkkeeseen oikeuttavaksi myös työkyvyttömyyden alkamisen ja eläkeiän täyttämisen välinen aika. Samoin menetellään, jos työntekijän tai edunsaajan ilmoituksen johdosta tulee selvitetyn, että työsuhteen päättymisestä työkyvyttömyyden alkamiseen on kulunut vähemmän kuin 360 sellaista päivää, joilta työntekijä ei ole saanut valtakunnallisista työttömyyskassoista annetun lain mukaista päiväavustusta.

7 b §.

Jos työntekijä on työsuhteen katkettua saanut valtakunnallisista työttömyyskassoista annetun lain mukaista päiväavustusta, korotetaan eläkettä työttömyyslisällä. Ajalta ennen sen kalenterivuoden alkua, jona työntekijä on täyttänyt 23 vuotta, sekä eläketapahtuman sattumisvuodelta ja sitä edeltäneeltä kalenterivuodelta maksettu päiväavustus ei kuitenkaan tuota oikeutta työttömyyslisään.

Työttömyyslisä lasketaan kertomalla eläkkeen määrä työttömyyskuukausien lukumäärällä ja jakamalla tulo luvulla, joka saadaan vähentämällä työttömyyskuukausien lukumäärä niiden täysien kuukausien lukumäärästä, jotka sisältyvät aikaan työntekijän 23 vuoden iän täyttämistä, kuitenkin aikaisintaan 1 päivästä heinäkuuta 1962, 65 vuoden iän saavuttamiseen. Työttömyyskuukaudet määrätään täysinä kuukausina niiden päivien yhteenlasketun lukumäärän perusteella, joilta työntekijä on saanut 1 momentin mukaan työttömyyslisään oikeuttavaa avustusta, ja lukemalla kuukauteen 30 päivää.

12 a §.

Tämän lain ja lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain mukaista toimintaa harjoittaville eläkelaitoksille työttömyysajan huomioon ottamisesta aiheutuvan vastuun ja kulujen peittämiseksi tulee valtakunnallisista työttömyyskassoista annetussa laissa tarkoitettujen työttömyyskassojen keskuskassan sosiaali- ja terveysministeriön asettamassa määräajassa vuosittain suorittaa eläketurvakeskukselle vakuutusmaksu, joka lasketaan sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamana prosenttimääränä keskuskassan tukimaksuista. Määräosa on vahvistettava siten, että vakuutusmaksuna arvion mukaan kertyy sama määrä, joka saataisiin, jos 7 b §:ssä tarkoitettuja työttömyysavustuksia vastaavista palkoista suoritettaisiin tämän lain mukaista keskimääräistä vakuutusmaksua vastaava maksu.

Vakuutusmaksuna 1 momentin mukaan saadut varat eläketurvakeskus hyvittää eläkelaitoksille sosiaali- ja terveysministeriön eläketurvakeskuksen esityksestä vahvistamien perusteiden mukaan.

13 §.

Sosiaali- ja terveysministeriöllä on oikeus vahvistaa työnantajan kustannettava eläkevakuutusmaksun osa alhaisemmaksi kuin vakuutusyhtiö- ja avustuskassalaissa on säädetty, edellyttäen, että vakuutusmaksu- ja korvausrahastoon täten syntyvän vajauksen vakuudeksi otetaan maksuluottovakuutus. Mainitunlainen luottovakuutus on otettava myös eläkesäätiön tämän lain mukaiseen toimintaan liittyvän vastuuvajauksen vakuudeksi.

Tämän lain alaisen eläkekassan ja eläkesäätiön sijoitusten ja saamisten vakuutena tulee olla sijoitusluottovakuutus.

Maksu- ja sijoitusluottovakuutus on otettava eläketurvakeskuksesta, jollei sosiaali- ja terveysministeriö ole antanut lupaa sen järjestämiseen muulla tavoin. Eläketurvakeskus on velvollinen antamaan ja pitämään voimassa mainitun vakuutuksen, kuitenkin edellyttäen, että luottovakuutusmäärästä, siltä osin kuin se ylittää sosiaali- ja terveysministeriön eläketurvakeskuksen esityksestä vahvistaman rajamäärän, vaadittaessa asetetaan vakuutusyhtiölain 47 §:n 1 momentissa tarkoitettu tai eläketurvakeskuksen hyväksymä muu vakuus.

Mikäli vakuutusyhtiön tai eläkekassan sijoituksen tai saamisen vakuutena on 2 momentissa mainittu sijoitusluottovakuutus, saadaan se sen estämättä, mitä vakuutusyhtiölaissa tai avustuskassalain nojalla on säädetty, ottaa vakuutusmaksu- ja korvausrahaston katteeseen.

Eläketurvakeskuksen luottovakuutustoiminnasta aiheutuva vastuu kirjataan vakuutusrahastona, jonka muodostavat vakuutusmaksurahasto ja korvausrahasto. Mainittuihin rahastoihin on soveltuvin osin noudatettava, mitä vakuutusyhtiölaissa on sellaisista rahastoista säädetty.

Jollei eläkekassaa tai eläkesäätiötä varten ole voimassa tässä pykälässä säädettyä luottovakuutusta taikka jollei vaadittaessa aseteta 3 momentissa tarkoitettua vakuutusta, on sosiaali- ja terveysministeriöllä oikeus ryhtyä toimenpiteisiin kassan tai säätiön purkamiseksi.

17 §.

Työnantaja on velvollinen antamaan eläkelaitokselle, eläketurvakeskukselle ja tämän lain mukaiselle valitusviranomaiselle kaikki ne tiedot, jotka ovat tarpeen tämän lain täytäntöönpanoa varten, ja sanotuilla laitoksilla on oikeus tarkastaa työnantajan kirjoista tietojen oikeellisuus. Mikäli työnantaja ei toimita sanottuja tietoja, hänelle määrättävä maksu voidaan vahvistaa arvion mukaan. Mitä edellä on säädetty työnantajasta, koskee soveltuvin osin myös valtakunnallisista työttömyyskassoista annetussa laissa tarkoitettua työttömyyskassaa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1969.

Kuitenkin sovelletaan 5 a §:n säännöksiä ennen lain voimaantuloa sattuneisiin eläketapahtumiin perustuviin eläkkeisiin, jos niitä muutoinkin olisi maksettava lain voimaantulon jälkeiseltä ajalta.

Sovellettaessa 7 b §:n säännöksiä otetaan huomioon, jollei säännöksistä muuta johdu, vuoden 1966 jälkeiseltä ajalta maksetut päiväavustukset.

Jos työnantaja ennen tämän lain voimaantuloa on järjestänyt työntekijöilleen

eläketurvan, jossa eläkkeen määrä on suurempi kuin työntekijän eläkelain vähimmäisehtojen mukainen eläke, voidaan sen estämättä, mitä muualla laissa on säädetty, tätä koskevan vakuutuksen ehtoja tahi eläkekassan tai eläkesäätiön sääntöjä muuttamalla suorittaa aikaisempaan eläketurvaan tämän lain mukaisia eläkkeen korotuksia vastaava vähennys edellyttäen, ettei eläke-

turvan kokonaisuutena voida katsoa raharvoltaan alentuneen. Tällöin saa aikaisemmasta eläkejärjestelmästä vapautuvia varoja sosiaali- ja terveysministeriön antamien ohjeiden mukaisesti käyttää työntekijän eläkeläisissä tarkoitetun eläketurvan kustantamiseen. Sosiaali- ja terveysministeriö voi muutoinkin antaa tarkempia ohjeita tämän momentin soveltamisesta.

Laki

lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain muuttamisesta.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti kumotaan 9 päivänä helmikuuta 1962 annetun lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain (134/62) 8 §, muutetaan lain 1 §:n 1 ja 2 momentti, 5 §:n 1 momentti, 7 §:n 1 momentti ja 10 §:n 1 momentti, näistä 1 §:n 1 momentti ja 5 §:n 1 momentti sellaisina kuin ne ovat 16 päivänä joulukuuta 1966 annetussa laissa (640/66) ja 7 §:n 1 momentti sellaisena kuin se on 30 päivänä joulukuuta 1965 annetussa laissa (708/65), sekä lisätään lakiin uusi 5 a § seuraavasti:

1 §.

Työntekijälle, joka työskentelee metsätyössä, uittotyössä, maatala- ja puutarhatalouden eri töissä, maa-, vesi- ja talonrakennustyössä, maanparannustyössä, turveteollisuustyössä, satamatyössä tahi kotimaanliikenteen aluksessa taikka, sikäli kuin asetuksella säädetään, muulla sellaisella alalla, jolle lyhytaikaiset työsuhteet ovat luonteensalaisia, on työnantajan kustannettava eläketurva vanhuuden ja työkyvyttömyyden varalta sekä tällaisen työntekijän omaisille perhe-eläketurva tämän lain mukaan. Mikäli tässä laissa ei toisin säädetä, on soveltuvin osin muutoin voimassa, mitä työntekijäin eläkelain 3 §:n 2—4 momentissa, 4 §:n 1, 3, 5 ja 6 momentissa, 4 a §:ssä, 4 b §:ssä, 7 a §:ssä, 7 b §:ssä, 8—10 §:ssä, 12 §:ssä, 13 §:n 3 momentissa, 14 §:ssä, 16—18 §:ssä ja 19 a—23 §:ssä on säädetty.

Tämä laki ei kuitenkaan koske toimihenkilöä eikä pysyväksi ja ympäri vuoden kestävää tarkoitetussa työsuhteessa olevaa sellaista työntekijää, jolla työsuhteensa perusteella on oikeus työntekijäin eläkelain 1 §:n 1 momentin 3 tai 4 kohdassa tarkoitettuun, muuhun kuin tähän lakiin taikka asetukseen tai eläkesääntöön perustuvaan eläkkeeseen. Myöskään tämä laki ei koske putki-

tai sähköalan työntekijää, jos hän on muun yrityksen kuin rakennusliikkeen palveluksessa.

5 §.

Vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkkeen vuotuinen määrä on yksi sadalta työntekijäin eläkelain, 9 §:n mukaisesti korjattujen ja työntekijäin 23 ikävuoden täyttämisen jälkeen ansaitsemien niiden palkkojen yhteismäärästä, joiden perusteella on suoritettu vakuutusmaksu tämän lain mukaan. Jos työntekijä on jonakin kalenterivuotena ansainnut tässä laissa tarkoitetuissa töissä vähemmän kuin 800 markkaa, ei sinä vuotena ansaittua palkkaa kuitenkaan oteta huomioon eläkkeeseen oikeuttavana. Myöskään ei oteta huomioon palkkaa, jonka työntekijä on ansainnut saadessaan tämän lain mukaista vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkettä. Jos työntekijä on syntynyt ennen 1 päivää heinäkuuta 1919, korotetaan eläkettä kertomalla se luvulla, joka saadaan, kun työntekijäin eläkelain 5 a §:n 2 momentissa säädetty prosenttimäärä kerrottuna luvulla 12 jaetaan niiden kuukausien lukumäärällä, jotka sisältyvät aikaan heinäkuun alusta 1962 sen kalenterikuukauden loppuun, jona työntekijä

täyttää 65 vuotta. Sosiaali- ja terveysministeriö voi antaa tarkempia määräyksiä edellä tarkoitettun korotuksen laskemisesta.

5 a §.

Jos vanhuuseläke alkaa myöhemmin kuin sen kalenterikuukauden alusta, joka lähinnä seuraa työntekijän täytettyä 65 vuotta, eläkkeenä maksetaan määrä, johon työntekijällä olisi ollut oikeus, jos hän olisi siirtynyt eläkkeelle sanotusta ajankohdasta, korotettuna eläkkeen lykkäytymisen ajasta riippuen työntekijän eläkelain 5 §:n 2 momentissa säädetyllä tavalla. Mainittua korotusta ei kuitenkaan oteta huomioon perhe-eläkkeen määrää laskettaessa.

7 §.

Jos työkyvyttömyyseläkkeeseen oikeutettu työntekijä on 18 vuotta täytettyään tässä laissa tarkoitetussa työssä ansainnut vähintään 800 markkaa puolentoista vuoden aikana välittömästi ennen sitä ajankohtaa, jolloin työkyvyttömyyden pääasiallisena syynä oleva sairaus, vika tai vamma on saatu, taikka jos työntekijän tai edunsaajan ilmoituksen johdosta tulee selvitettyksi, että työntekijä on 18 vuotta täytettyään tässä laissa tarkoitetussa työssä ansainnut sanotun vähimmäismäärän edellä tarkoitettua ajankohdtaa lähinnä edeltäneen 540 sellaisen päivän aikana, joilta hän ei ole saanut valtakunnallisista työttömyyskassoista annetun lain mukaista päiväavustusta, luetaan eläkkeeseen oikeuttavaksi myös se palkka, jonka hän työkyvyttömyyden alkamisesta lukien olisi ansainnut eläkeikään mennessä. Tämän palkan vuotuinen määrä edellytetään samaksi työntekijän eläkelain 9 §:n mukaan korjatuksi markkamääräksi, josta työntekijän työsuhteen perusteella on keskimäärin suoritettu tämän lain mukainen vakuutusmaksu niinä kalenterivuosina, joina hän 1 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa töissä on 18 vuotta täytettyään ansainnut vähintään 800 markkaa tai jollei hän minään kalenterivuotena ole ansainnut vähintään sanottua määrää, samaksi kuin mainittu rajamäärä. Laskettaessa edellä tarkoitettua markkamäärää, josta keskimäärin on suoritettu vakuutusmaksu, ei oteta huomioon aikaa, jolta työntekijä on ennen eläketapahtumaa välittä-

mästi edeltäneen kalenterivuoden alkua työsuhteen katkettua saanut valtakunnallisista työttömyyskassoista annetun lain mukaista päiväavustusta. Markkamäärän laskemisesta säädetään tarkemmin asetuksella.

10 §.

Työnantaja on velvollinen suorittamaan vakuutusmaksun, jonka sosiaali- ja terveysministeriö asianomaisen työeläkekassan tai 2 §:ssä tarkoitetun muun eläkelaitoksen esityksestä vahvistaa kaikille saman alan työntantajille samaksi prosenttimääräksi niistä palkoista, jotka työnantaja on työsuhteessa oleville työntekijöille suorittanut tämän lain piiriin kuuluvalla työalalla. Tällöin ei kuitenkaan oteta huomioon toimihenkilölle eikä muullekaan 1 §:n 2 momentissa tai 3 §:ssä tarkoitettulle työntekijälle maksettua palkkaa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammiukuuta 1969.

Ennen tämän lain voimaantuloa alkaneeseen työsuhteeseen sovelletaan kuitenkin 1 §:n 2 momenttia ja 10 §:n 1 momenttia sellaisina kuin ne olivat ennen tämän lain voimaantuloa. Jos työsuhte myöhemmin muuttuu pysyväksi ja ympäri vuoden kestäväksi, sovelletaan sanottuun työsuhteeseen siitä lukien tämän lain 1 §:n 2 momenttia ja 10 §:n 1 momenttia.

Tämän lain 5 §:n 1 momentin ja 5 a §:n säännöksiä sovelletaan myös ennen lain voimaantuloa sattuneisiin eläketapahtumiin perustuviin eläkkeisiin, jos niitä muutoinkin olisi maksettava lain voimaantulon jälkeiseltä ajalta. Ennen vuotta 1904 syntyneen työntekijän eläkkeeseen sovelletaan kuitenkin sanottujen säännösten asemesta 5 §:n 1 momenttia, sellaisena kuin se oli ennen tämän lain voimaantuloa, jos eläke siten muodostuu suuremmaksi.

Jos ennen tämän lain voimaantuloa myönnetty vanhuuseläke on alkanut tai jos ennen tämän lain voimaantuloa myönnetyn perhe-eläkkeen perusteena oleva vanhuuseläke olisi alkanut myöhemmin kuin sitä

seuraavan kalenterikuukauden alusta, jonka aikana työntekijä on täyttänyt 65 vuotta, katsotaan 5 §:n 1 momentin ja 5 a §:n säännöksiä sovellettaessa työntekijän ansainneen ennen viimeksi mainittua ajankohtaa niin suuren osan eläkkeeseen oikeuttaneesta palkasta kuin 1 päivän heinäkuuta 1962 ja 65 vuoden iän saavuttamista seuraavan kalenterikuukauden alun välinen aika on 1 päivän heinäkuuta 1962 ja vanhuuseläkkeen alkamisajankohdan välisestä ajasta.

Laskettaessa 7 §:n 1 momentin säännöksissä tarkoitettua markkamäärää, josta keskimäärin on suoritettu vakuutusmaksu, ja sovellettaessa työntekijäin eläkelain 7 b §:n säännöksiä otetaan huomioon, jollei säännöksistä muuta johdu, vuoden 1966 jälkeiseltä ajalta maksetut päiväavustukset.

Tätä lakia sovellettaessa pidetään 5 §:n 1 momentissa ja 7 §:n 1 momentissa säädettyjä markkamääräisiä rajamääriä vuoden 1962 yleistä palkkatasoa vastaavina.

Helsingissä   päivänä lokakuuta 1968.

Tasavallan Presidentti

Sosiaali- ja terveysministeri

V. TS. 10.10.1968

Liite yleiskirjeeseen

n:o 10/68

ELÄKELAITOKSILLE LÄHETETTÄVÄ TYÖSUHDEREKISTERIOTE

Ohessa on eläkelaitosten rekisteriotteen kaavio siinä muodossa, jossa otteet lähetetään eläkelaitoksille. Entisestä otemallista poikkeavat osat on esimerkkitulo-
lostuksessa muutosten havainnollistamiseksi rajattu.

TEL:n osalta muutokset koskevat vain niitä jälkeen 30.6.1962 päättyneitä työsuhteita, joista on laskettava TEL:n 5 a §:n mukainen vähimmäismäärä. Sanottu vähimmäismäärä ilmoitetaan välittömästi perusturvaa vastaavan ansaitun eläkkeen alapuolella (esimerkin ensimmäisessä työsuhteessa vähimmäismäärä on indeksiä 165 vastaavana 12,39 mk/kk). Vähimmäismäärän etuuslajina on tunnus M. Samalla rivillä ilmoitetaan myös aikaisintaan 1.7.1962 laskettu eläkkeeseen oikeuttava palvelusaika (ensimmäisessä työsuhteessa 5 kk).

TEL:n 5 §:n 1 momentin ja 5 a §:n raukaisten eläkkeiden vertaamiseksi otteella annetaan myös päättyneistä työsuhteista perusturvaa vastaavien TEL:n 5 §:n 1 momentin raukaisten eläkkeiden summa (152,96 mk/kk) sekä TEL:n 5 a §:n 4 momentin raukainen vähimmäismäärä (170,74 mk/kk), molemmat rekisteriotteen ajovuoden indeksiä vastaavina. Samalla ilmoitetaan myös TEL:n 5 a §:n 2 momentissa tarkoitettu aika 1.7.1962 alkaen 65 vuoden ikään asti (71 kk).

LEL:n 5 §:ssä määritelty eläkeprosentti annetaan entisen prosenttiluvun paikalla. Ennen 1.7.1919 syntyneestä työntekijästä sanottu prosenttiluku ilmoitetaan murto-
lukuna (264/72), jossa osoittajana on TEL:n 5 a §:ssä mainitun syntymävuodesta riippuvan prosenttiluvun sekä luvun 12 tulo, ja nimittäjänä aika 1.7.1962 alkaen sen kalenterikuukauden loppuun, jona työntekijä täyttää 65 vuotta.

Myöhemmin rekisteriotteella ilmoitetaan myös eri vuosille rekisteröidyt työttömyysavustuspäivät sekä avustusta maksaneet kassat. Avustuspäivien perusteella otteelle lasketaan ns. työttömyyslisäprosentti, jonka avulla saadaan määrättyksi TEL:n 7 b §:n mukainen työttömyyslisä.

REKISTERIOTE

Eläketurvakeskuksen työsuhderekisteristä
 REGISTERUTDRAG ur Pensionsskydds-
 centralens register över arbetsförhållanden

Otteen pyytänyt
 eläkelaitos
 Pensionansstalt som
 begärt utdraget

10

Tiedustelu
 n:o
 Förfrågan
 nr

Otteen
 antamispäivä
 Datum för
 utdraget

011168

Eläketurvakeskuksen
 merkintöjä
 Pensionsskyddscentralens
 anteckningar

N0468-105103- 2N 2*P310*

Sivu
 n:o
 Sid.
 nr

1

Sukunimi ja etunimet - Släktnamn och förnamnen

70603-011X MEIKÄLÄINEN MATTI JUHANI

Edellinen sukunimi - Föregående släktnamn

HELSINKI

Syncymäkunta - Födelsekommun

Eläkejärjestely n:o LEL-wite Pensionsanordning nr KAPL-ghvisning	Työnantajan nimi/Huomautuksia Arbetsgivarens namn/Anmärkningar	Jako- LEL- K- K- mån	Alkamis- päivämäärä Begyndelse- datum	Päättymis- päivämäärä LEL-palkan maksukautausi Stutdatum KAPL-löne- bet.månad	Päät./Arb.d. Tytöim.	Indeksi- luku Index- tel	Eläkepalkka/kk LEL-ansio Pensionslön/mån KAPL-lön	Ansaittu eläke/kk Insättad pension/mån	Rahastoitu eläke/kk Fonderad pension/mån	Eläke- laitos Pensions- anstalt	Eläke- kk:t LEL-% Pensions- mätader KAPL-%	Pensions- laidor	Ertyyliteito Specialuppte
190-2J	KOMMANDIITTIYHTIÖ	1	030168	280668	1	165	800 00	7 23 12 39	0	A 70190	5 65 5	5 65	
-139V	TEOLLISUUSYHTIÖ	1	100264	281167	1	152	750 00	61 03 104 58 10 19	0	A 44	45 65 45	45 65	
-2937D	KULJETUSLIIKE	1	110648	090264	1	130	600 00	62 62 35 32	0	A 46	103 65 19	103 65	
RUSTURVAN	VAPAAKIRJ. YHT. ANS.ELÄKE 152,96 - VÄHIMMÄISMÄÄRÄ	170,74	INDEXSI	165 + TEL 5A 2 MOM. AIKA 71 KK									
668-813202	RAKENNUSLIIKE	1	6	0568	55	165	1121 43			A 95	264/72		
668-511287	OSAKEYHTIÖ	3	1	0368	31	165	597 11			A 93			
	LEL-ANSIOT YHTEENSÄ VUODELTA 1964 04 RAKENNUSALA METSÄALA				53	116	2208 05 1507 02 701 03			A 95 A 93			

OPPU